

Lap: Fővárosi Napló

Megjelent: 1946 NOV. 30

Régi jó Budapest

Közönséget nevelt magának a régi pesti Népszínház, amely a mai Nemzeti Színháznak adta át (kerekszámban mintegy 40 esztendővel ezelőtt) közadakozásból épült patinás hajlékát. Szép közönséget, jó közönséget nagy és hálás közönséget.

Csak a Biedermayer-korszaknak lehettek ilyen naiv, elszánt rajongói, imádói, amilyen a régi Népszínház közönsége volt a múlt század végén.

Változatos műsort játszottak. Volt ott népszínmű, színmű, látványos, regényes színjáték és főleg operett. Mindhárom válfajra tódult a közönség és nagy divatban volt ugyanazt a darabot többször is végignézni. Szinte versenyeztek egymással, hogy ki látott többször egy-egy darabot. Volt aki jubilált is: 25-ször nézte és tapsolta végig ugyanazt az előadást, ugyanazokkal a szereplőkkel.

Nézzük csak, kik voltak ezek a szereplők? A női gárda élén haladt Blaha Lujza. „A Blaha”. Aki mindig csak „Blaha” maradt. még akkor is, amikor már báró Splényi Árpádné lett. Mert bizony a kis Kölesi Lujzából, akit Blaha úr, a katonakarmester még vidéki kóristalány korában vett el feleségül, végül báró Splényiné méltóságos asszony lett. De azért ő élete végéig csak Blaha Lujza maradt, a nemzet csalogánya. Így nevezték őt az egész országban mindenütt és művészetével rá is szolgált. Páratlan volt. Jól illik rá Antonius gyászbeszédének shakespearei sóhajta:

— Mikor jön hozzá hasonló?

Fájlalom, hogy nem vagyok költő, mert Blaha Lujzáról nem is szabadna prózában beszélni. Higgye el az utókor, hogy ez nem a régi ívású emberek lokál-patriotizmusa. hanem eleven valósága annak a minden kritika felett álló művészetnek, amely ebből az Istentől megáldott művész-asszonyból kisugárzott. Ép oly utólréhetetlenül

játszotta a „Falu rossza” Finum Rózsiját, mint a „Suhanc” suszterinasát s élete alkonyán a „Nagy-mamát.”

A Népszínház repertoárja egyre bővült s a közönség egyszerre csak azt vette észre, hogy (akárcsak ma a diplomáciában a „big four”) négy nagy primadonna küzd a döntő sikerért. Odasorakoztak Blaha Lujza mellé: Hegyi Aranka, Pálmay Ilka és Kürty Klára. A közönség valamennyit szívébe fogadta és szinte önfelédten tapsolta, ünnepelte őket.

Akkor még divatban voltak a „jutalomjátékok” is. Egy-egy főszereplőnek kijárt a jutalomjátéki előadás teljes bevétele. Ilyenkor persze a közönség is kitérte a szívet és — az erszényét is. Csak úgy ontották az ajándékokat s a szebbnél-szebb virág-arangement-ekkel együtt bizony-bizony a hízott malactól a briliáns karkötőig a legváltozatosabb és legdrágább holmikat ajánlották fel a rajongók és hódolók a primadonnáknak.

Előadás után pedig megjelent az egyetemi ifjúság a művészbejárónál, a „kis kapu”-nál s hagyományos módon kifogta a lovakat a művésznő kocsijából és úgy húzta hazáig.

Ilyen világ volt akkor, édes, kedves gondnélküli világ. Három primadonna lakott a Népszínház és a Nagykörút sarokházaiban s el is nevezték ezt a teret „Primadonna háromszög”-nek. Nem hivatalosan, de igaz szívből, szájról-szájra járó szívbéli óhajjal.

Hivatalosan csak a színház mögötti teret keresztelték el Blaha Lujza-térnek Ott még ma is pengeti lantját Tinódi Lantos Sebestyén, az örökifjú dalnok és fennem hirdeti örök dicsőségét azoknak, akik a magyar színjátszás gyönyörteljes korszakát jelentik kultúrtörténetünkben.

Dr. Kovács Jenő

Budapestre vonatkozó újságikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

Fővárosi Napló

1946 nov 30

Tárgy

Hely

Idő

Osztályozás

792

1895

Népszínház